

Derk Mulder 19-07-1919 – 02-10-1944

“Wij hebben vandaag ons eerste offer moeten brengen aan de oorlog”, schrijft vader Harm Mulder op 2 oktober 1944 aan zijn dochter Pea over de dood van zijn zoon Derk, roepnaam Dirk. Voorvoelde hij dat Dirks moeder, Jantje Mulder-Buiskool, hemzelf en de broers en zussen een nog even harde tweede klap wachtte, een half jaar later met de dood van zijn andere zoon, Menco Rein? De achtergronden van de twee broers en hun ongelukkige einde verschillen totaal. De één een verzetsheld, de ander een volstrekt onschuldig slachtoffer. Menco Rein (1923) was de ‘Engelandvaarder’, als geheim agent met een parachute gedropt boven bezet gebied, vlak voor het einde van de oorlog nog door onvoorstelbare pech omgekomen.

Familie Mulder omstreeks 1931. Staand, tweede van links: Derk

Dirk, vier jaar ouder, had geen verzetsverleden. Hij was zwakbegaafd, werkte in Harenermolen bij de kwekerij Dijksterhuis. Hij kon net een beetje lezen en je moest hem alles in detail uitleggen, vertelde zijn zus Klaartje veel later. Door de week verbleef hij bij zijn werkgever, zaterdag en zondag was hij bij de familie in huize Otium aan de Stationsweg in Haren. Zondag in de vroege avond liep hij weer terug naar de kwekerij. Die wandeling legde hij alleen af. Eindeloos had de familie met hem doorgenomen wat hij moest doen wanneer een Duitse soldaat ‘halt’ zou roepen. Dan moest hij dus stilstaan en vooral niet wegrennen. En dat laatste was precies wat hij juist wel deed toen het erop aankwam, op die noodlottige oktoberavond.

Derk Mulder

Het gebeurde om zeven uur bij de spoorwegovergang Onnerweg, bij een rangeerterrein dat goed werd bewaakt, want het kwam regelmatig voor dat er goederen gestolen werden uit treinen die daar tijdelijk stonden. Volgens de politie, die het lichaam thuis afleverde, bevond hij zich in verboden gebied. Een Duitse soldaat riep dat hij moest stoppen, waarna hij begon te hollen. De soldaat schoot. De Duitsers haalden dokter Huisjes erbij. Die bracht het nieuws aan de familie, zei dat Dirk nog maar kort had geleefd en niet had geleden. Dirk had overigens toestemming om langs het spoor te lopen. Maar hij raakte kennelijk zo in de war dat hij niet zijn papieren rustig liet controleren en in plaats daarvan wegrende.

Volgens het overgeleverde verhaal had de soldaat enorme spijt. Er zouden zelfs plannen zijn geweest dat hij de familie zou bezoeken. Dorpsbewoners die hem kenden zouden hebben gezegd dat hij dat moest doen. De lezingen lopen uiteen. Hoe dan ook, het is er niet van gekomen. Volgens één versie durfde de soldaat niet. Volgens Klaartje wilde vader Harm het niet. Hij had hartklachten en vreesde dat hij de confrontatie mogelijk niet zou overleven. Dirk werd geboren op 19 juli 1919. Hij ligt begraven op De Eshof in Haren.

